

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.,
rândul cu litere garmond.

Nr. 1008 școl.

Notificare oficială.

Manualul: „Limba română. Curs metodic de gramatică românească pentru institutele pedagogice și școlile primare române, de Dr. Harion Fușcariu, arhimandrit”, aprobat de sinodul arhidiecezan pentru școlile noastre, în timpul din urmă a fost dificultat din partea domnului ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică. Autorul a prelucrat manualul din nou, cu considerare și la observările domnului ministru, și l-a scos în edițiunea IV, tipărit tot în tipografia arhidiecezană. — Domnul ministru a luat, prin ordinul său din 5 Februarie 1907, Nr. 9486, la cunoștință cu aprobare această a IV-a edițiune a numitului manual.

Sibiu, la 8 Februarie 1907.

Conzistorul arhidiecezan.

Degenerarea morală.

II.

Când Europeanul, om de cultură, ajunge după naufragiu pe o insulă pustie, și ani dearândul e necesitat să observe cea mai mare neglijență față cu îngrijirea dată mai nainte conservării sale corporale, negreșit că se va schimba, va deveni un sălbatic dur, o ființă, care numai pe jumătate e om, încolo animal.

Când pe asemenea cale omului i-se răpește posibilitatea de a se îngriji de dezvoltarea minții sale, sigur că decade în cele spirituale, se tâmpește și poate să devină chiar — idiot. Tristă dovadă despre aceasta ne dă întemnițarea pe mai mulți ani. De multe ori cel întemnițat iese din temniță ca idiot!

Același proces de degenerare, — când lipsește îngrijirea recerută, — se manifestă și în natura morală

a omului. Dacă ne purtăm cu neglijență față de trebuințele noastre spirituale; dacă nu mai voim să ascultăm de glasul conștiinței noastre, — ajungem să fim oameni plini de viții, lipsiți de orice sentiment moral. În cursul vremii ni-se perde cu desăvârșire sentimentul moral avut, și nu numai că nu ne vom desvoltă și perfecționa în cele spirituale, ci vom perde și facultatea de a primi și a înțelege impresiile frumoase morale. Un astfel de om va fi tipul evident al animalului răpitor, care calcă în picioare cu îndrăzneală tot ce e sfânt. Tot ce e sublim, tot ce e cu adevărat omenească, se va ofili în el, și va rămâne numai aceea ce e rău, numai partea animalică, înzestrată însă cu puterea minții și cu forțele învățurii. Cu multă îndreptățire și motivare întreabă deci sfânta scriptură: „Cum vom scăpa noi, negrijindu-ne de atâta mântuire, care ni-s'a vestit dela Domnul?” (Evrei, 2, 3)

În natură, în cea fizică, tot așa ca și în cea spirituală, există numai o lege, după care fiecare organ, dacă nu e desvoltat și exerciat, slăbește încetul cu încetul, în urmă se usucă și se prăpădește. Se știe, că în peșterile din Carintia, o provincă a Austriei, și Kentucky, din statele americane, multe mare de șoareci, insecte, broaște, raci și chiar pești, trăesc în lacuri și râuri suterane, dar toate aceste animale, cari aparțin la diferite despărțăminte și clase ale imperiului animalic, într-o privință se aseamănă, anume, sunt toate *orbe* cu desăvârșire. Acelea, cari trăesc în apropierea intrării în peșteră, au ochi, dar nu văd cu ei; însă acelea, cari trăesc mai în adâncimile peșterii, nu posed chiar nici semnul simțului de vedere, nu li se vede nici locul ochilor. Pe semne, acolo, sub boltiturile peșterii, n'au străbătut razele luminii secole de-a rândul, și acești pești și acești șoa-

reci n'au făcut întrebuințare nici odată de organele date lor pentru a vedea. Astfel apoi organele le-au devenit tot mai slabe, până ce în urmă au perit detot. Pe când iarăși, vulturul de pe înălțimile munților și-a întărit vederea atât de bine, încât poate să privească cu ochii și în fața soarelui.

Așa stăm și cu puterea morală de a vedea. Sentimentul moral aprins și încălzit dă omului posibilitatea de a auzi în internul său glasul dumnezeirii. „Fericiti sunt cei cu inimă curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu!” zice sfânta scriptură (Mateiu 5, 8). Neglijența manifestată în jurul perfecționării proprii morale duce însă la *orbire morală*, ba chiar la tâmpirea oricărui sentiment pentru tot ce e bun, sublim și sfânt! Despre astfel de oameni spunea Cristos: „Și se plinește între ei prorocia lui Isaia, care zice: cu auzitul veți auzi și nu veți înțelege, și privind veți privi și nu veți vedea. Că s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu a auzit, și ochii și i-a închis, ca nu cândva să vadă cu ochii, și cu urechile să audă, și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă și să-i vindec pe ei.” (Mateiu 13, 14, 15).

Fiecare dintre noi își are cheștiile inimei sale, trebuințele sale spirituale. Trebuințele acestea formează talentul nostru cel mai miraculos și mai sfânt. Căutați deci și învățați să-l stimati, să-l dezvoltati și să-l înmulțiți. Bunele porniri să nu le înadușiți în voi, ci urmați cu supunere boldului bun al inimei voastre curate, neînfiată încă de josnicia și de murdăria vieții. Ocroțiți în inima voastră scântea divină. E foarte ușor a o stânge, dar gândiți-vă, că dacă se stânge focul și vântul vieții mai resfiră și cenușa, flacăra nu se mai poate produce!

„Ochiul e lumina sufletului”, zice Mântuitorul — de va fi dară

ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminos. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Și dacă lumina din tine e întunecată, cât de mare e întunecarea în suși!” (Mateiu 6, 22, 23).

Și cum putem noi să ne ferim de întunecarea acesta, dacă desprețuim lumina pe care ne-a dat-o Isus Cristos?

„Să ști și să înțelegi, — zicea înțeleptul Epictet din vechia Grece, că dacă oamenii sunt nefericiți, ei singuri poartă vina. Dumnezeu i-a creat pe toți așa, ca să fie fericiți, iar nu pentruca să fie nefericiți. Dumnezeu s'a purtat față de noi ca un părinte bun. Cu milă și cu îndurare ne-a dat tot ce ne duce la bunăstare. Și dacă totuși ni-se pare, că viața noastră e greșită, și ne apasă ca o cărare netedă fără scop și ca o casă pentru străini, lucrul e de luat așa, că nu avem pricepere a o folosi.”

Și întru adevăr, luăm o poziție ușuratică, aproape criminală față de întocmirile vieții noastre. Spencer zice așa: „Ar trebui să credem, că majoritatea oamenilor are de scop să ducă o viață care să-i facă cea mai mică bătaie de cap”. Dar știut este, că nici un arhitect nu primește zidirea nici măcar a unui grajd înainte de ași face planul și socoteala exactă, și nici un zidar nu va însira cărămizile pe zid fără să le îndrepte cu sfoara. Noi însă ne trăim viața așa cum vine, fără a ne pune întrebări, că ce rost și ce însemnătate are ea pentru noi și pentru alții, fără a avea stabilit vreun criteriu pentru taxarea cursului normal și cu înțelepeune făcut al acesteia. Ce mirare deci, dacă astfel de zidiri se prăbușesc de multeori și ne îngroapă și pe noi sub ruinele lor? Cum putem noi evita o astfel de catastrofă, când desprețuim singurul plan corect de viață, pe care ni-l-a arătat Isus Cristos?!

Să presupunem, că până sun-

FOIȘOARĂ.

Insuficiența rațiunii

în materie dogmatică.

De

Constantin Dimian
licențiat în teologie.

(Urmare).

Să vedem în ce mod procedează rațiunea noastră în dobândirea cunoștințelor?

Logicianii au stabilit în de comun acord două metode: cea *deductivă* și cea *inductivă*. Să examinăm aceste două metode, să vedem întru cât sunt ele satisfăcătoare spre dobândirea adevărului.

Omul observă mai multe cazuri particulare, d. e. un corp căzând la pământ. Mai vede pe un al doilea, pe un al treilea, și cu rațiunea lui își formulează legea: toate corpurile tind să cadă spre pământ. Forma sub care să prezintă acest fel de raționare este cea silogistică.

E incontestabil, că valoarea logică a silogismului e mare, nu însă și utilitatea practică a lui. Cei cari au atacat această valoare au fost empiricii școlii baconiene. Spencer, când se asociază cu ei, își

motivează părerea sa în chipul următor:

„Premisa e generalizarea unui caz particular. Omul fiind condus de pasiune cade în greșala de a trage concluzia din un caz particular, fără să-l generalizeze. Noi aducem exemplul, că dacă un om, doi, trei, o sută, sunt răi, de aci nu urmează, că toată lumea e rea. Nu mai vorbim de scepticii antici, cari au negat cu totul valoarea argumentării silogistice. Lucrul acesta era îndreptățit să-l facă, fiindcă aveau un exemplu viu în sofisti. — Aristotel în *περί σοφιστικῶν ἐλεγχῶν* ne dă o idee de ce va să zică argumentarea sofistică.

Dacă din cele spuse reiese, că rațiunea nu e îndreptățită să stabilească adevăruri ireproșabile prin metoda *deducției*, și ne face să ne indoim de utilitatea practică a acesteia, să examinăm metoda a doua: cea *inductivă*.

Cu aceasta și-a inaugurat Bacon în Novum organon sistema sa cunoscută sub numele de: „inducția baconiană”. Aceasta constă în a porni dela efect la cauză. Observăm d. e. mai multe fenomene, cari s'au produs în aceleași condițiuni. Raționăm asupra cauzei, care le-a produs și formulăm principial sau legea acelor fenomene.

Rațiunea noastră când se conduce în fixarea și cercetarea adevărului pe calea inducției, deasemenea poate să greșească, după cum am văzut, că greșește când uzuează de metoda deducției. Inconvenientele metodei inductive le putem ușor observa din practică. De câte ori rațiunea noastră nu se înșeală, când voeste să stabilească în formă de lege, cauzele unui fenomen! D. e. ce ipoteze greșite au formulat cei vechi asupra fenomenului numit flux și reflux?..

Afară de inconvenientul amintit, rațiunea omenească suferă de unul și mai mare. Ea ne forțează cu o necesitate stringentă a urmări cauza cauzelor.

Lucrul acesta e prin sine evident, căci cu ajutorul ei noi nu putem urmări înfinita serie de cauze și efecte.

Se luăm — zice Duns Scot — un lucru. Sunt trei posibilități în privința provenienței lui. S'au e creiat prin nimic, — dar ex nihilo nihil, sau prin sine — asta însă e imposibil; s'au e creiat de altoineva — dar acel altoineva încă trebuie să-și aibă cauza sa creiatoare! Mai departe cu rațiunea nu putem pătrunde! În fața cauzei cauzelor rațiunea se oprește.

De aici încolo începe rolul credinței,

care ajutată de revelațiunea divină ne prezintă acea cauză a cauzelor în persoana atotputernicului Dumnezeu.

Dar insuficiența rațiunii nu se resimte numai când e vorba de: „causa causarum”, ci și atunci, când e vorba de a ne explica, ce sunt lucrurile în sine? Berkeley, filozof englez și cu el toți aderenții nominalizmului, inaugurat de el, constată, că noi cu facultățile spiritului nostru nu suntem în stare să pricepem ideile abstracte. „Eu pot să-mi închipesc — zice el în: „Principiile cunoștinții omenești” un om mergând, dar nu-mi pot face idee în mintea mea de ce va să zică mișcarea în sine, abstracție făcând de corp. Tot așa nu pot concepe și alte idei abstracte”. Astfel de idei trebuiesc deci revelate minții.

Sfera rațiunii deci din cele spuse se vede, că e limitată, și reiese în relief insuficiența ei în căutarea adevărului. Întru ajutorul ei trebuie să vină revelațiunea divină. Ea trebuie să ne descopere adevărurile metafisice, — deci și pe cele religioase, și noi trebuie să le primim. Ele se impun ca atare, și noi trebuie să le credem. Cu credința deci trebuie să pricepem adevărurile religioase, numite dogme.

Dogmele sunt prin urmare adevăruri

tem tineri și avem mijloacele cerute, ba avem și frumusețe și sănătate, putem să ne întocmim viața astfel, ca ea să ne fie ușoară, veselă și plăcută. Dar pentru totdeauna nu ne poate mulțumi! Mai curând ori mai târziu, ni-se va părea că e o nebunie goală.

Orice să vorbim deci și oricum să ne abatem gândirea dela chestiile superioare cari privesc spiritul nostru, un lucru e cert, omul nu trăește numai din pâine, ci la fiecare din noi se va ivi odată momentul, în care va fi silit să zică cu poetul: „Cum trăesc acum, îmbătat de trândăvie, nu vreau să mai trăesc. De ce? Mi-e groază să mă întreb. Așa însă da, ca fiecare zi, fiecare ceas, fiecare moment dat mie să ascundă o vecinică însemnatate, care-mi acordă dreptul să trăesc!...“

Din Bucovina.

Românii din Bucovina au ținut în 21 Februarie n. la Suceava un meeting național, cu scopul de a se grupa sub un steag, de a se organiza politicește, ca mai ales acum în fața alegerilor pentru dieta imperială să-și strângă rândurile, luptând umăr la umăr pentru a înfrânge valurile străinismului, care-i periclitează tot mai mult.

A fost de o însuflețire rară acest meeting, care a strâns laolaltă toate elementele bune ale inteligenței bucovinene, precum și țărani din toate părțile Bucovinei. Vorbiri pline de căldură și dragoste pentru ridicarea cauzei naționale au fost rostite, dintre cari deosebit efect a avut vorbirea dlui *Dori Popoviciu*, oratorul vestit al Bucovinei.

Dăm după „Apărarea Națională“ programul de muncă al partidului național din Bucovina, propus de dl *Popoviciu* la fiea vorbirii sale și aprobat cu entuziasm de întreaga adunare.

El sună:

„Pe terenul bisericesc: Cerem deplina autonomie a bisericii noastre ort. or.; pretindem convocarea și instituirea definitivă a congresului bisericesc, înzestrat cu toate drepturile cuvenite după canoane și legile statului; cerem ca averea bisericească să fie întrebuintată numai spre realizarea scopurilor sfinte, pentru cari e menită; cerem conservarea nestirbită a caracterului istoric român al bisericii noastre precum și respectarea tuturor drepturilor ei; nu vom suferi sub nici un raport, ca cea mai veche biserică a țării cu majoritatea covârșitoare a locuitorilor să fie de dragul altora, bagatelizată, drept aceea vom susține pacea confesională numai dacă celelalte confesiuni vor observa o atitudine pacinică față de noi, abando-

de ale credinței, și ele nu pot fi pătrunse cu rațiunea. Ele trebuiesc crezute, căci sunt adevăruri revelate minții omenești. A încerca să le pătrundem cu rațiunea, ar fi lucru zadarnic. Natural, că nu putem șterge rolul rațiunii în cercetarea adevărurilor dogmatice. Ea e indispensabilă numai întrucât contribuie la verificarea adevărurilor câștigate prin credință. Rațiunea trebuie să fie deci numai antișambra credinței. „Naturalis ratio subservit fidei“ — zice Toma d'Aquino.

Că sfera credinței e cu mult mai întinsă decât sfera rațiunii, au constatat-o filozofii cu mare reputație. Așa Hamilton spune clar: „sfera credinței noastre e cu mult mai întinsă decât sfera cunoștinții noastre și prin urmare ideile abstracte ca Dumnezeu, suflet, viață, spațiu, timp, deși nu le putem cuprinde cu rațiunea, nu le putem nici înlătura. Nu ne rămâne decât să le credem, fie pentru noi asta o necesitate, sau o simplă datorie de credință“.

Iar reputatul teolog citat: Toma d'Aquino, afirmă același lucru când spune, că omul nu poate cunoaște cu rațiunea naturală adevărurile revelate ca, treime, păcat original, taine etc. Cu toate astea ele nu sunt neraționale. Și noi mai zicem, că tocmai precum electricitatea nu e rațio-

nând orice dor de expansiune în detrimentul nostru și ferindu-se de orice pas agresiv în contra noastră.

Pe terenul școlar: Fiind deplin conștiinți de importanța culturii naționale, cerem învățământ național în marginile dreptului garantat prin legile fundamentale de stat! vom cere respectarea acestor legi cu privire la școlile populare și profesionale, ne vom întrepune pentru dobândirea de școlile secundare naționale în toate locurile, unde interesele neamului nostru le vor reclama și vom pretinde cu toată energia și puterea argumentelor introducerea învățământului național în măsură corespunzătoare la universitatea din Cernăuți, în prima linie prin crearea unei catedre pentru istoria noastră națională.

Absolut nu vom suferi, ca școlile să se abată dela menirea lor și să se prefacă în institute de desnaționalizare și propagandă politică.

Pe terenul administrativ: Cerem direcțiilor imparțiale și obiective cu deplina cunoștință a limbei, țării și a neamului nostru. Vom lupta pentru ocuparea posturilor la toate direcțiile cu funcționari străini de orice categorie și bransă.

Nu vom suferi mai mult, ca funcționarii români să fie persecutați din cauza naționalității și simțimentelor lor, câtă vreme vor păstra strict obiectivitatea și își vor împlini conștientos datorințele în oficii, și nu vom rătașea, ca până acum, cazurile revoltătoare, în cari se va dovedi animozitatea în contra funcționarilor români pentru manifestarea sentimentelor lor naționale, pecând tuturor celorlalți funcționari nu li se pune, în condițiuni egale, nici cea mai mică piedecă.

Nu vom suferi ca poporul român, și limba sa să fie tractate, în țara proprie, în mod vitreg și cu disprețul legilor fundamentale de stat și cerem separarea completă a Bucovinei în toate afacerile publice și desrobirea ei de sub influența galiciană, care vom combate-o pe orice teren.

Pe terenul economic: Vom lucra din răspuțeri ca țărănul român să rămână stăpân al pământului și averii sale, opunându-ne cu toată energia curentului de emigrare la America, sau spre alte țări străine de dânsul.

Vom combate cu toată puterea și fără cruțare cămătăritul nerușinat și nelimitatul drept de crâșmărit și vom sprijini prin sfat și faptă înființarea de bănci raiffeisienne și de prăvălii românești în toate comunele noastre.

Vom cere instituțiuni obligatoare de asigurarea averii mobile și imobile a țărănului, instituțiuni corespunzătoare pentru regularea creditului agricol, a căror gestiune o vom urmări cu toată rigozitatea, tariful vamale excepționale în comerțul cu țările învecinate, regularea chestiunii lucrătorilor agricoli și neamânata regularea tuturor răurilor din țară.

nală, dacă noi nu știm ce e ea în sine, tot așa nici adevărurile dogmatice nu sunt neraționale, dacă noi nu le putem cuprinde cu mintea.

Să vedem acum în ce raport stă rațiunea cu credința.

Dela început afirmăm, că ele nu se esolud una pe alta, ba din contră între rațiune și credință trebuie să existe un strâns raport, ceea ce voi dovedi cu citate din autori de seamă.

Așa fericitul Augustin în lucrarea sa: „De utilitate credendi“ spune, că credința religioasă se împacă foarte bine cu credința rațională și stabilește, că credința își dă concursul său rațiunii. Credința e primul pas spre cunoștința adevărată. E mai posibil — zice el — credința fără știință, decât știința fără credință. Tot așa Paul Janet în sur citata Istorie a filozofiei, afirmă același lucru când spune, că credința nu se opune științei, ci ea deschide calea acesteia. Aderenții filozofiei școlastice, în timpul când influința neoplatonică era predominantă, uneau așa de strâns credința cu rațiunea, încât aproape le confundau. Pentru ei: crede, ut intelligam, devenise maximă.

(Va urma).

Pe terenul politic: Vom lucra la dezvoltarea autonomiei țării, dar numai garantându-ne existența noastră intactă națională.

Vom căuta să organizăm întregul neam românesc într'un singur partid național, conștii de toate drepturile și datorințele sale.

Ținând necondiționat la dreptul nostru istoric în această țară, indivizibil și inalienabil, vom grijă ca poporul român să fie reprezentat în corpurile legiuitoare nu numai corespunzător importanței sale istorice și numerice, ci și conform principiilor sale politice. Vom combate orice tendință agresivă a oricărui popor conlocuitor, atașându-ne în atari lupte acelor națiuni, cari nutrivând sentimente prietnice față de noi, vor avea să se apere în contra aceluiaș dușman“.

Gimnaziul din Caransebeș.

Comunitatea de avere din Caransebeș, adevărat totalitatea grănițerilor de pe teritoriul fostului regiment de grăniță numărul 13, cu o avere imobilă de vre-o 16 milioane, luase încă de mult hotărârea să înființeze un gimnaziu românesc în Caransebeș, pentru câștigarea învățării mai înalte din partea fiilor de grănițeri. Timpurile fiind însă critice și nefavorabile nouă, Românilor, planul n'a putut să fie realizat, pe lângă toate demersurile făcute. Cum însă o școală medie e de absolută necesitate pentru Caransebeș, grănițerii și-au zis așa, dacă nu se poate să avem gimnaziu românesc, să ni se dea unul unguresc, dar să ni se dea!

Și li s'a promis, că li se va da, dacă și ei jertfesc ceva pentru înființarea lui. Au jertfit grănițerii și au votat aceea ce li-s'a cerut, vre-o 400.000 cor., iar congregația din urmă a comitatului Caraș-Severin avea să probeze concluziile aduse în privința aceasta. Când a fost pusă la ordine ziua în congregație chestia aceasta, a luat cuvântul deputatul dietal *Corioan Brediceanu*, și a rostit cu privire la înființarea gimnaziului unguresc din Caransebeș următoarea vorbire:

„Mai înainte de toate întreb pe dl vice-comite, că comunicat-u-s'a comunelor respective, că gimnaziul proiectat în Caransebeș va fi cu limba de propunere ungurească, fiindcă e imposibil, ca comunele ourat românești, cari nici speșele școlilor locale nu le pot suportă, să voteze pentru un gimnaziu cu limbă de propunere ungurească așa sume conziderabile. Și de bună samă au fost în credința, că gimnaziul din Caransebeș va fi natural cu limba de propunere a populațiunii grănițerești, cu limba de propunere română. Corectă și justă poate fi o votare de ajutor numai dacă se spune lămurit, că pentru gimnaziul cu limba de propunere ungurească se cere acel ajutor, altcum comunele au fost în eroare și în neștiință când l-au votat.“

„Just, echitabil și corect ar fi, ca gimnaziul din Caransebeș să fie cu limbă de propunere română, căci aproape totalitatea locuitorilor fostului confiniu militar e curat românesc, și chiar după pozițiunea legii de naționalități, statul ar trebui să înființeze în ținuturi locuite de Români gimnazii cu limba de propunere românească. Insuși înțeleptul patriei, Fr. Deák, a susținut aceasta cu ocaziunea dezbaterii legii de naționalități* într'o vorbire clasică, făcându-i atenți pe Unguri la faptul, câtă pedecă a fost pentru elementul maghiar timpul când ei trebuiau să învețe în gimnazii cu limba de propunere nemaghiară.“

„Eu mă mir, că voi, cari cu mare pompă ați pus în această sală portretul lui Fr. Deák, nu vă sfiți a-l desavuă prin faptele voastre după moartea lui și nu vă temeți, că din ochii lui, din portretul, care vă stă în față vor picura lacrimi de desamăgire, cari sunt condamnarea procedurii nedrepte față de populațiunea românească loială și credincioasă a acestui co-

* Nu; cu ocaziunea discuției asupra bugetului de stat de pe anul 1872, când era vorba, ca statul să înființeze un gimnaziu sârbesc în Neoplanta. Redacțiunea.

mitat. Nu, nu vă sfiți și nu vă temeți, căci ascultați de cei ce s'au lăpădat de principiile sănătoase pedagogice și de dorința adevărată, a poporului, cărora li-s'a gârbovit spinarea de închinarea înaintea omnipotenței și cărora li-s'a tocit limba de lingerea mânilor, cari izbesc în drepturile noastre firești.

„E timpul să vă întoarceți și să ascultați glasul nefalșificat al poporului și al celor ce avară drepturile lui. Acum ar fi prilejul să vă întoarceți la respectarea legii și la împlinirea dorinței generale a poporului român, înființând gimnaziul din Caransebeș cu limba de propunere română. Prin această procedură ați câștigat simpatiile populațiunii și s'ar dovedi, că începeți a vă îngriji și de binele poporului românesc. Altcum și acest gimnaziu va fi pus în serviciul maghiarizării. In contra înființării gimnaziului nu ne opunem, dar ca să poată fi adevărat focalur de cultură, trebuie să fie cu limba de propunere românească, limba poporului din ținutul Caransebeșului.“

„De aceea propun, ca ajutoarele votate din partea comunelor respective numai cu acea condiție să se aprobe, ca gimnaziul proiectat din Caransebeș să fie cu limba de propunere românească. Vă rog a primi acest amendament.“

Majoritatea congregației nu a primit amendamentul ci a aprobat deciziunile comunelor în toată întregitatea lor.

Rugare.

Deoarece-ce în urma anunțului din Numărul 6 al acestui ziar, numai puțin ni-au restituit Nr. 1 al „Revistei teologice“, și din partea unor abonenți ni-se cere cu insistență, repetăm rugarea, ca toți aceia P. T. D. cărora li s'a trimis Nr. 1 ca număr de probă și nu intenționează a să abonă, să binevoiască a ni-l restitui, ca să putem trimite și acest număr abonaților. Sibiu, 15/28 Februarie, 1907. Administrația „Revistei teologice“.

NOUȚĂȚI.

Personal. Excelența Sa Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu* a plecat astăzi, Luni, cu trenul de dimineața la Budapesta.

† *Iosif Enescu*, paroh gr. or. în Sibiu, a decedat Vineri la 9^{1/2} ore seara, după lungi și grele suferințe, în al 33-lea an al etății sale și al 5-lea al preoției, împărțit fiind cu sfintele taine. Rămășițele pământești ale regretatului defunct au fost așezate spre vecinică odihnă eri, Duminecă, în 18 Februarie 1907 v. la 3 ore d. a. în cimitirul bisericii gr. or. din Sibiu (suburbii inferior). La actul înmormântării a asistat și Excelența Sa I. P. S. Domn Arhiepiscop și Metropolit *Ioan*, apoi P. C. Sa Arhimandritul Dr. *Ilarion Pușcariu*, membrii conzistoriului arhidiecezan, corpul profesoral, precum și număr roasă inteligență și popor din parohia decedatului. Serviciul înmormântării a fost săvârșit de asesorul conzistorial *Mateiu Voileanu* și de preotul *I. Baptist Boiv*, administratorul parohiei. In biserică dl asesor *Voileanu* a rostit o predică, prin carea înduioșat inimile ascultătorilor.

„Degenerarea morală“. Studiul care se publică sub titlul acesta în ziarul nostru e scris iarăși de preotul și profesorul din Petersburg, *G. S. Petroff*.

Pentru catedrală. La fondul catedralei din Sibiu a contribuit comuna *Râusodului*, protopresbiteratul Sibiu, cu 85 cor. 88 fileri, sumă adunată dela următorii credincioși: Biserica gr. or. din Râusodului 12 cor., Ioan Căndea 5 coroane, Vasile Căndea, Ioan Zaharie, Coman Minea, Maniu Veștemean, Nicolae Poplăcean, Roman Muțiu, Stana Hoadrea, Isdrail Veștemean, Florea Dragoș, fiecare câte 1 cor., Ișa Nicolae Roșca 2 cor., Bucur Tomescu 1 cor., Ioan Suma 2 cor., Bucur Hurdubelea 1 cor., Vasile Minea 1 cor., Vasile Munteoiu 2 cor., Neagoie Răspocu, Bucur Munteoiu, Coman Minea jun., Nicolae Vidrighin, fie-

Publicațiune.

Urcându-se în continuu prețul materialului brut, subscripții sunt siliți a aduce la cunoștința onoratu-lui public, că de azi încolo și pre-țurile lucrărilor de lăcătușerie vor trebui în proporție urcate.

Totdeodată subscripții își iau voe a observa, că la acele zidiri nouă și adaptări, la cari ferecăturile ușilor și ferestrelor vor fi executate de măsari, sau de lăcătuși neconcesio-nați, nu vor întreprinde nici un lucru ce se ține de bransa lor.

Se mai aduce la cunoștință, că pentru conturile trimise, la caz că nu sunt achitate prompt, vom com-pută fiecare câte 6% și anume în-cepând după 30 de zile dela datul contului. [48] 3-3.

Sibiu, în 21 Februarie 1907.

Cu deosebită stimă:

Măestrii lăcătuși din Sibiu.

Librăria Tipografiei arhidiecezane,
Sibiu — Nagyszeben.

Aviz!

Domnilor învățători și directori de școale le re-comandăm depozitul nostru de Harte geografice, Globuri terestre cu meridian, Tabele de cetit ung. și românești, aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

HARTA Ungariei politică	178×127 cm.	12.65
" fizică	178×127 cm.	12.65
" Austro Ungariei politică	46×115 cm.	12.65
" fizică	46×115 cm.	12.65
" Europa politică	170×138 cm.	13.20
" fizică	170×138 cm.	13.20
" Aziei politică	176×180 cm.	19.80
" Africei	132×134 cm.	14.30
" America de Nord politică	140×108 cm.	15.40
" Sud	128×100 cm.	15.40
" Australia politică	172×138 cm.	19.80
" Semigloburilor, cele 5 părți ale pământ.	220×140 cm.	18.70
HARTELE comitatelor Brașov, Cluj, Făgăraș, Hunedoara à		—30
" Sibiu, Turda à		—20
GLOBURI terestre simple à 6.60, 10.60 și		20.—
" cu meridian à 10.60, 16.80, 25.20 și		42.—
TABELE de părete pentru cetit, românești		4.80
" ungurești		4.80
" Istoria naturală (16 bucăți colorate)		14.40
" măsuri metrice		1.60

Asemenea oferim tot felul de recuzite pentru școală: ceruze, cerneală, caete, pene, etc.

Viță de vie nobilitată.

Ca și în anii trecuți așa și acum
Prima plantațiune de viță nobilitată
de pe Târnave

Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 44, (Transilvania) a fost singura în întreaga țară, care a lăsat mușterilor săi cele mai sănătoase și mai curate sorte de viță de vie nobilitată. Dar și în viitor numai dela această firmă se pot procura cele mai variate sorte de viță nobilă, pentru vin de masă, desert etc., — prin a căror plantare și producere proprietarul viilor a obținut rezultatele cele mai frumoase.

Catalog ilustrat cu multe scrisori de mulțumită și recunoștință se trimite la cere gratis și franco. [253] 34-40

Pentru domnii preoți!

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu
păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul 6.60 cor., + porto postal 80 fil.

Biblioteca religioasă
a „Telegrafului Român”

Sfinții:

1. Vasile cel mare 20 fil.
2. Marele Mucenic George . 30 „
3. Apostolii Petru și Pavel . 30 „
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Impărați Constantin și Elena 30 „

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de Simeon Popescu, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

IV.

- Arhangelul Mihail
- " Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- " Simeon
- " Andreiu
- Evangelistul Ioan
- " Luca
- " Marcu
- " Mateiu
- Prorocul Zaharia
- Apostolul Iacob
- " Filip

I.

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Invierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Invierea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăierea împrejur
- Nașterea Maicei Domnului
- Pogorârea Duhului sfânt
- Nașterea sftului Ioan Botezătorul
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfintei Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

III.

- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumitru călare
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Arhangelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39.20	44.80	58.80	81.20	106.40	35.—	40.60	51.80	70.—	89.60	30.80	37.80	46.20	61.60	78.40	28.—	34.60	42.—	56.—	70.—	cor. foarte fine.
fine	26.60	29.40	46.20	56.—	72.50	23.10	27.30	40.60	49.—	65.80	20.30	23.80	35.—	43.40	60.20	18.20	21.—	30.80	39.20	56.—	„ fine.
simple	14.—	16.10	18.20	26.50	36.40	12.60	14.—	16.10	23.80	32.20	11.20	11.90	14.—	21.70	29.40	9.80	10.50	11.90	19.60	26.60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru prapori din orișice fel de materii și de orișice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile